

GÜVEN TOPLUMU

Doç. Dr. Ömer MENEKŞE

Muhterem Kardeşlerim!

Bugün tüm dünyada, bütün toplumlarda, bütün toplumsal ortamlarda bir güven sorununuz var... Adeta bir güvensizlik sendromu yaşıyoruz...

Güven toplumlarından güvenlik toplumlarında dönüştük. Güven toplumları olmaktan uzaklaştık. Ortak yurdumuz olan kâinatımız güven kaybına uğradı.

İnsan insana güvenmemeye başlamıştır. İnsan insana güvenmiyor. Dost dosta, kardeş kardeşe, komşu komşuya güveni kaybetti. İnsanlar, en yakınındakilere dahi kuşkuyla bakar hâlde... Kime inanacağını, kime güveneceğini bilmiyor... “aldatılmış, kandırılmış, duyguları sömürülmüş... Hoşgörü denmiş, diyalog denmiş, yılarca dürüstlükten dem vurulmuş kendilerine... Ama sonuçta büyük bir hayal kırıklığı yaşamış...

Bir güven bunalımı oluşmuş... Din istismar edilerek, toplum Allah’la aldatılarak, değerlerimiz çalınarak din güvenliği tehdit edilmiş, dine olan güven zedelenmiş, toplumun umutlarıyla oynanmış... Hepimizde bir paranoya, çevremizde olup biten her şeye karşı bakış açımızda tam bir güvensizlik hâkim. Bir de bunlara gelecek kaygısı, bilinmezlikler eklenince güven duygusu tam bir çıkmaza sürükleniyor...

Aziz Kardeşim!

Emin olmanın yolu, güvenilir olmanın şartı, Rabbimizin bütün emanetlerine sahip çıkmaktan geçer. İnsan büyük emanete sahip çıktıkça, emin ve güvenilir insan olur. İnsan emanete hıyanet ettikçe, eman da yok olur, güven de yok olur.

Güvenmek bir nevi teslim olmaktır. Zordur, o nedenle çok değerlidir. “Hiçbir şeye güvenmiyorum” diye bir şey de yok aslında... Keza güven duygusu sarsılınca, ilişkiler bir anda yıkılır, yere düşen bir cam parçası gibi paramparça olur. Oysa güven; insanları birbirine bağlayan, ilişkileri geliştiren en önemli, kuvvetli yapıştırıcıdır. Bir toplumun geleceğe umutla bakmasının ana sermayesidir.

Güven duygusunun yaralanması, güven toplumunu inşa eden sevgi, saygı, samimiyet, sadakat, emanet bilinci, ahde vefa, merhamet ve yardımlaşma gibi değerlerin de zedelenmesini beraberinde getirir.

Bir güven dünyası, güven toplumu inşa etmeye ihtiyacımız var... Kime nasıl güveneceğiz? Güven duygusunu nasıl sağlayacağız?

Aziz Mü'minler!

Güven, toplumsal hayatın sığınağıdır.

Toplumda güven varsa, insanlardan eminsiniz... Aileden, akrabadan, komşulardan, arkadaşlardan eminsiniz... Devletten, esnaftan eminsiniz demektir.

Toplumda güven varsa, aslında kendinizden de eminsiniz demektir.

Güvenin olmadığı yerde şüphe vardır, şüphenin olduğu yerde ise samimiyetten, birlik ve beraberlikten bahsedilemez.

Güvenin olmadığı bir ailede, utanca boğulmuş, kendine güveni olmayan, sevgiden mahrum çocuklar, birbirini yiyip bitiren, kendi menfaati için diğerini istismar eden, kızgın, bunalmış, yorgun eşler olur. Aksine, anlayış, sevgi, hoşgörü ve şefkat esintilerinin olduğu yerde de sevinçler, endişeler, acılar hep birlikte paylaşılır.

Güven; kalbini açmaktır karşılıksızca... Acıtmaktır bile bile kalbi... Hayatına ortak etmektir bir başkasını, ona dayanmaktır, ona tutunmaktır... Hayatın ağır yüklerini taşıyamazken, yaslanacak bir omuz bulmak, iyi günden çok kötü gününde yanında olmak isteyen birine bağlılıktır.

Değerli Kardeşlerim,

Güven konusu insanın içinden başlar, güven konusu insanın kalbinde, insanın nefsinde tesis edilemediği zaman, imanla eman arasındaki ilişki kurulamadığı zaman, güveni tesis etmek mümkün olmaz.

İnsanın içini kemiren korkular, endişeler, gelecek kaygısı, fakirlik korkusu, ölüm korkusu, makam, mevki kaybetme korkusu, bütün bu korkular aynı zamanda insanı bir güvensizlik girdabına sevk eder. Bu korkuları gidermenin yolu, emanı kalbe yerleştirmenin yolu, gerçek bir imandır.

Yeryüzünde güven toplumunun inşa edilememesinin iki sebebini Yüce Rabbimiz bize açıkça ifade buyuruyor:

﴿الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ﴾ ﴿٨٢﴾

'Onlar ki iman ederler ama imanlarına zulüm karıştırmazlar, onlara güven vardır. Ve onlar hidayet üzeredirler, onlar doğru yol üzeredirler.' (En'âm, 6/82)

Öyleyse güvensizliğin, emanın kaybolmasının iki sebebi var. İnançsızlık ve adaletsizlik.

İnanca zulüm karıştırmak, güveni de ortadan kaldırıyor. Onun için;

لَا إِيمَانَ لِمَنْ لَا أَمَانَةَ لَهُ وَلَا دِينَ لِمَنْ لَا عَهْدَ لَهُ

'Emanete riayet etmeyen, kâmil imana sahip olamaz. Ahde vefa göstermeyen, kâmil manada dindar olamaz.' (İbn Hanbel, III, 134) buyurmuştur Allah Resulü.

Gönül evimizin güvenliğini sağlama almadan, ne şehirlerin güvenliğini, ne de ülkelerin güvenliğini sağlayabiliriz.

Yürek kalemizin emniyetini, emanını, güvenliğini temin etmeden; ne evlerimizin, ne hanelerimizin, ne de dünyamızın emniyetini ve emanını gerçekleştirebiliriz.

İki omuzumuzdaki kameraları görmeyen, Kiramen Kâtibin'in kaydettiklerinden habersiz olan insanı, güvenlik kameraları nasıl emin ve güvenli kılabilir?

Değerli Kardeşlerim,

İslam güvendir; İslam'ın hayat veren rahmet yüklü mesajlarının kimi çevrelerce şiddet, terör ve vahşetin referansı olarak gösterilmesi, İslamofobi algısı, nefret dolu İslam karşıtı söylemler, İslam toplumlarında güven duygusunun yeniden sorgulanmasını gündeme taşımıştır. Oysa İslam, barış ve güveni, eman ve huzuru, kısacası güven toplumunu inşa için gelmiştir.

Müslümanın hayatına baktığımızda hep güven tesisinin parametrelerini görürsünüz: Örnek olarak, bir selam. Müslümanın Müslüman üzerindeki haklardan biri olan güven sözüdür, benden sana zarar gelmez teminatıdır, o selama memnuniyetin ifadesidir ziyadesiyle almak. Sadece bu mudur, elbette ki değil. Bir duadır, paroladır, bağlılıktır, yakınlıktır, yakınlaşmaktır.

Camiye gidiyor birbirimize, güvenle sırtlarımızı dönüyoruz. Okuduğumuz Fatiha'da "biz" diyerek kardeşlerimizi de duaya dâhil ediyoruz. Tahiyatta, selamımızı devam ettiriyor, yine selamla güven duygularını tazeleyerek namazdan çıkıyoruz. Musafahada elden tutarak güç verme vardır kardeşlerimize, bu şekilde o eller yine hayrın güvencesi olarak kalkıyor, hacda aynı duygu vardır, "Lebbeyk Allah'im", sen çağırdın bende geldim, verdiğim sözü yerine getirmek için geldim" diyerek güveni ispat vardır Allah'a. Bütün dünya Müslümanlarının güven tazeledikleri yerdir orası.

Zekât bir güven değil midir? Fakirlerin yokluklarına yapılan bir takviyeyle. Kurban; bölüşmektir, İbrahimî bir fedakârlık ve İsmailî bir teslimiyetle Allah'a bir güvendir.

Oruç da farklı değildir, onda da, varlık arasında, yokluğu hissetmek vardır. Ta ki, fakirlerin bizlere olan güveni sarsılmasın. Nimetlerin üzerindeki, -oruçla daha bir aşına hale gelen- Allah'ın merhameti, sahip edildiğimiz zenginlik, o nimetlerin arkalarındaki el-emin, es-Selam olan Allaha

güvenmenin şek ve şüphesiz gerekliliğini gösterir. Bütün ibadetler aslında -bir şekilde- güven etrafında böyle dönüp durmaktadır.

المؤمنُ مِرآةُ المؤمنِ ، والمؤمنُ أخو المؤمنِ ، يكفُ عليه ضيَعتهُ ، ويحوطُهُ من وراءه

“Mü'min Mü'minin aynasıdır, Mü'min Mü'minin kardeşidir, Malını o yokken korur, kötülöklere karşı etrafını çevirir, onun üzerinde bir şey gördüğünde onu alır, atar, Mü'minin Mü'min kardeşiyle durumu, birbirini yıkayan, temizleyen iki el gibidir” (Tirmizi, “Birr”, 18) buyuruyor Yüce Rasul.

المؤمنُ للمؤمنِ كَالْيَدَيْنِ تَغْسِلُ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى

Mü'minin Mü'min kardeşiyle durumu, birbirini yıkayan, temizleyen iki el gibidir” buyuruyor Yüce Rasul. (Süyûtî, Câmiu'l-Ehâdis, no: 21028.)

Güven burada daha başka bir güzellikte zuhur ediyor. Kirlenmemek değildir tek derdimiz, kirlendiğinde de onu temizlemektir. Yakası katlı olan bir kardeşimizin yakasını dahi düzelttiğimizde olması gerekeni yapmış oluyoruz, düşeni kaldırdığımızda insancıl davranmış bulunuyoruz. Hele hele ağlayanla ağlanmak, gülenle gülmek, dertlinin ağdına belki ses katmaktır. Müslümandaki güven işte budur, yani aslında olması gerekendir.

Güvenin başka bir görüntü şekline ya da birlik ve beraberlikteki önemine şu hadisi şerifle bir kez daha şahit oluyoruz. Peygamberimiz buyuruyorlar ki:

المؤمنُ للمؤمنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا

“Mü'minlerin durumu, taşları birbirine kenetlenip kaynaşmış olan bir bina gibidir.” (Buhârî, Edeb, 36; Müslim, “Birr”, 65-67)

Mü'min, kendini toplumdan tecrit edemez, Toplum içerisinde olmak hayatın idamesi için, olmazsa olmaz şarttır. Ancak bir bütünüün parçası olmak da sorumluluk gerektirir. İfade edilen şeyin anlamını bulması, o toplumda ahengin korunması, nizam ve düzenin sağlanması, güç birliğinin, tesis edilmesi, ancak fertlerin İslamî ve imanî bir bakışla, ihlas ve samimiyetle birbirlerine karşı olan görevlerini yerine getirmeleri ve doğal olarak insanlara güven tesis etmeleriyle mümkündür.

Çok yerinde, bir o kadar çarpıcı bir örnekle Peygamberimiz Mü'minlerin birlik ve beraberliklerini tesis etmelerinin önemini vurgulamak için onları bir vücudun uzuvlarına benzeterek buyuruyor ki:

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحِمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ ، مَثَلُ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ
الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَى

“Mü'minler birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermede, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bedene benzerler (Müslim, “Birr”, 66.)

Bir göze çöp kaçsa el şefkatle o gözün yardımına ulaşır, bir ayak sancıyan ağrının dinmesi için koşuşturur, bir el öteki elin yarasını sarma hususunda tereddüt etmez.

Bütün azaların birbirlerine olan şefkati merhameti sorgulanamaz bir bedende; güven vardır aralarında, biri ötekinin aleyhinde olmaz, acı aynı acı, ağrı aynı ağrıdır. Ayağa diken battığında göz yaşarır, baş ağrıdığına bütün vücut müteessir olur. Çünkü bir vücut olmak, aynı olmaktır. O birliktelikte, ben ve sen olmaz biz olur.

Peygamberimiz bunu daha da güncelleyerek buyuruyor ki:

لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ

“Sizden birisi kendisi için istediğini Mü'min kardeşi içinde istemedikçe (kâmil manada) iman etmiş olamaz.” (Buhari, “İman”,7)

Şimdi böyle etle tırnak gibi birbirlerine yakın olan insanlar, arasında güvensizliğin olmasını nasıl yorumlayıp, imanımızın ve teslimiyetimizin neresine oturtacağız bir düşünelim?

Aziz mü'minler!

Bütün peygamberlerin sıfatlarından biri de son derece güvenilir olmalarıdır. Çünkü insanlara emniyeti telkin eden, güveni, samimiyeti, sadakati tebliğ etmekle görevlendirilen Allah'ın koruması altında olan özel insanlardır Peygamberler.

Nitekim âlemlere rahmet olarak gönderilen Peygamberimiz (s.a.v) de iman ile eman; mümin ile güvenilir olmak arasında sınıksız bir bağ kurmuştur. Allah Resûlü, güvenilir olmayı, güven aşılamaı, güven içinde yaşamayı söz ve uygulamalarıyla bizlere göstermiştir. Risaletinden çok önce Muhammedü'l-Emin olarak anılan Hz. Peygamber, hayatının her döneminde güvenilir bir insan modeli sergilemiştir. Öyle ki kendisiyle amansız bir mücadeleye girişenler dahi onun dürüstlük ve güvenilirliğini kabul etmiştir.

Şam'da bulunan Hıraklıyusun, ticaret için gelen, daha Müslüman olmamış Ebu Süfyan'a, Peygamberimiz hakkında: “Yalan söylediğine hiç şahit oldunuz mu?” diye sorması

üzerine Ebu Süfyan bile: “O’nun hiç yalan söylediğine şahit olmadık.” diyerek güvenilen bir insan olduğunu itiraf etmiştir. (Buhari, “Bedül vahy”,1)

Kendisine Risalet görevi tevdi edildiğinde, tebliğ görevine yakınlarından başlaması gerektiği emr-i ilahisiyle (bkz. Şuara, 26/214) Sefa Tepesi’nde toplanan Kureyşlilere:

“Şu dağın arkasından düşman atlılarının geldiğini söylesem ne dersiniz” dediklerinde, “Sen emin, güvenilir birisin, sana inanırız dediler.” Bunun üzerine Allah’ın Rasulü:

“Öyleyse, önümüzdeki kıyamet günü azabıyla sizi korkutmakla memurum, bana iman ediniz” buyurarak risaletini ilan etmiştir.

Hicretin arefesinde, hayati tehlikesi söz konusu olmasına rağmen, çok sevdiği beldesinden, yerinden yurdundan, ayrılmadan önce, yine de kendisine emanet edilenlerin ağırlığını sırtında hissediyor, onların yerine ulaştırılmasının kaygısını taşıyordu. Bu nedenle Hz. Ali’nin kendi yatağına yatmasını istiyor, sabah olduğunda, emanetleri teker teker yerlerine iadesi için sıkı bir tembihte bulunuyordu. (bkz. İbni Hişam II,98) Bakın görün ki, ne Hz. Ali’nin Rasullullah’a olan güveninde bir sarsılma söz konusu, ne de Rasullullah’ın, Allah’ın kendisine vaat ettiğiinden. Burada herkes herkese güveniyor, kimse kimseden şüphe etmiyor, gevşeklik de göstermiyordu.

Her şeyden önce bir ismi de “el- Mü’min” ve ”es-Selâm” olan Allah’a güvenleri tamdı. Allah kendisine güvenenin güvenini boşa çıkarır mı? Çıkarmadı da, çıkarmayacak da; kendisini öldürmek için evinin kapısında bekleyen o azılı düşmanların bir an gözleri göremez, kulakları duymaz oluyor. Allah’ın sakladığını kim aşına hale getirebilir ki, Allah’tan kim ne saklayabilir ki, o Rasulünü onlardan saklıyordu, adeta salına salına Allah’ın Rasulü, aralarından geçip giderken, cehaletten medeniyete, zulümden adalete, karanlıktan aydınlığa, Asr-ı Saadetin temellerini atmaya Medine’ye, medeniyete gidiyordu, Hz. Ali’yi Allah’a emanet ederek. Hz. Ali, o yatağa yatarken ölümüne yattığını biliyordu belki, ancak güven sadakat böyle bir şeydi işte. Bildiklerini, gördüklerini sahip olduklarını güvendiğinin emrine vermek, asıl güvenilecek yere geleceğini teslim etmek, ahiretin için candan da geçmek canan da maldan da mülkten de.

Peygamberimiz, Mekke’de temelini attığı güven toplumunu, Medine’de tesis etmiştir. Birbirleriyle savaşmaktan yılmayan, gözünü kırpmadan birbirinin canına kıyanlardan oluşan güvenden yoksun bir toplumu, birbirlerinin saygınlığını kendi saygınlığı, birbirlerinin yaşama hakkını kendi yaşama hakkı gören örnek bir toplum haline getirmiştir. Güven alâmeti olan “selamı aralarında yaymayı öğütleyerek (Tirmizî, “Sıfatü’l-kıyâme”, 42; İbn Mâce, “İkâmetu’s-salavât”, 174) farklı kesimlerden gelen insanların “Müslüman” kimliği altında kenetlenmelerini sağlamıştır.

Yesrib’i, medeniyet merkezi olan Medine’ye; bilgi, hikmet, adalet, güven ve kardeşlik yurduna dönüştürmüştür.

Peygamber Efendimizin Medine’de inşa ettiği toplum modeli, sadece Müslümanlar için değil, aynı zamanda farklı inanç mensupları için de bir huzur ve güven kaynağı olmuştur. Zira tarih boyunca Müslümanlar, sadece kendi yurtlarında barış ve sükûneti sağlamakla kalmamış, aynı zamanda yeryüzünü selam ve emân yurdu hâline getirmek üzere beldeleri, kıtaları ve denizleri aşmışlar, insanlığa örnek medeniyetler takdim etmişlerdir.

Aziz Kardeşlerim!

Mümin, güvenilir insandır. Çünkü güvenilir olmak onun sıfatıdır. Yüce Allah (cc), “*Onlar emanetlerine ve verdikleri sözlere riayet ederler.*” buyurarak mümini tavsif etmiştir. (Mü’minûn, 23/8) Hz. Peygamber’in tarifi ise şöyledir:

الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ
وَالْمُؤْمِنُ مَنْ أَمَنَهُ النَّاسُ عَلَى دِمَائِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ

“*Müslüman, dilinden ve elinden insanların selâmette olduğu kişidir. Mümin ise, insanların canları ve malları konusunda (kendilerine zarar vermeyeceğinden) emin oldukları kişidir.*” (Nesâî, “İman ve şerâihû”, 8; İbn Hanbel, II, 380)

Müslüman ve mümin tariflerini emanet (güvenilirlik) sıfatı özelinde yapan Allah Resûlü, müminlere hangi şartlarda olursa olsun emin (güvenilir) olmalarını telkin etmiştir. Hatta komşusuna güven telkin edemeyen kişinin, gerçek manada imana ulaşamayacağını ifade etmiştir. (Buhârî, “Edeb”, 29)

Mekkeli müşriklerin zulüm ve işkencelerinden kaçarak Habeşistan’a hicret eden Müslümanların sözcüsü Câfer b. Ebû Tâlib de Habeş Kralı Necaşi’nin huzurunda yaptığı konuşmada, Hz. Peygamber’in güvenilirliğine ve sadakatine özel vurgu yapmış, onun kendilerine de özellikle güvenilir olmalarını ve emanete riayet etmelerini emrettiğini dile getirmiştir. (İbn Hanbel, I, 202; İbn Hüzeyme, Sahîh, IV, 13)

Diğer yandan güven vermemek, ihanet etmek ise münafıklığın alâmet-i fârikasıdır. Münafıkların sıfatıdır. (Buhârî, “Vesâyâ”, 8; Müslim, “İman”, 107) Hz. Peygamber kendilerine ihanet edildiğinde bile ihanetle karşılık vermelerini müminlere yasaklamış, (Ebû Dâvûd, “Büyü’ (icâre)”, 79; Tirmizî, “Büyü’”, 38) ihanet etmekten Allah’a sığınmıştır. (Ebû Dâvûd, “Tefriu’ebvâbi’l-vitr”, 32; Nesâî, “İstiâze”, 19)

Bu çerçevede Hicret’in beşinci yılında Hendek Savaşı esnasında Müslümanlarla yaptıkları anlaşmaya sadakat göstermeyen, emanete ihanet eden, kısacası güveni zedeleyen Kureyzoğulları’nın üzerine sefere çıkmış, (Buhârî, “Salâtu’l-havf”, 5) yapılan uzun muhasaranın sonunda onları Sa’d b. Muâz’ın kararıyla ağır bir şekilde cezalandırmıştır. (Buhârî, “Cihâd”, 168; Müslim, “Cihâd ve siyer”,

64) Çünkü onlar anlaşmaya sadakat göstermeyerek güven bağıını koparmışlar, Hz Peygamber de bu durumu çok büyük bir suç telakki ederek onları affetmemiştir.

Değerli Mü'minler!

Allah, emanetine saygı gösterilmeye en lâyık olandır. O, emanetini (yükümlülükler, farzlar, din) göklere, yere ve dağlara teklif etmiş; ancak bu emanetin ne denli ağır, değerli ve zorlayıcı olduğunun farkına varamayan insan, onu üstlenmiştir. (Ahzâb, 33/72) Allah'ın emanetine riayet, O'nun razı olacağı bir hayat sürerek "salih kul" olabilmekle gerçekleşir. Bunun yolu da Hz. Peygamber'in şu öğütünde veciz bir şekilde ifade edilmiştir:

قُلْ آمَنْتُ بِاللَّهِ ثُمَّ اسْتَقِمَّ

"Allah'a inandım de, sonra da dosdoğru ol!" (Müslim, "İman", 62)

Mümin kişi sahip olduğu her şeyin ve kendisine bahşedilen her nimetin emanet olduğu bilinci ile hareket etmeli, inançlarına her zaman ve zeminde bağlı kalarak sadakat göstermeli, bu tavrıyla da "emin" vasfını elde etmelidir. Böylece o hem Yüce Yaratıcı'nın huzurunda mutlu olacak, hem de dünyada sevilen ve kendisine saygı duyulan bir şahsiyet olacaktır.

Allah Resûlü, kötülüğünden emin olmadığı, yani çevresine güven vermeyen kimsenin cennete giremeyeceğini beyan etmiş (Müslim, "İmân", 73) ; kendisiyle ülfet edilemeyen, dostluk kurulamayan insanlarda da hayır olmadığını vurgulamıştır. (İbn Hanbel, II, 400) Bu nedenle her Müslüman, Allah Resûlü'nün

بِحَسْبِ امْرِيٍّ مِنَ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ

"...Müslüman kardeşini küçük görmesi kişiye kötülük olarak yeter. (Ebû Dâvûd, "Edeb", 35.) Hadisini daima hatırında tutmalı, hiç bir şekilde çevresindekileri küçümsememeli, onları hakir görmemeli, güveni zedeleyecek bir davranışta bulunmamalı, haksızlık yapmamalı ve kimseye hakaret etmemelidir.

Değerli Kardeşlerim,

İman nimetinden sonra Allah'ın bizlere lütfettiği en büyük nimet emandır. Güven nimetidir. Rabbimiz, kainatı insana emanet etmiş ve güvenli bir dünya kurmamızı emretmiştir. İnsanın insana, komşunun komşuya, işçinin işverene güvendiği bir dünyayı inşa etmemizi istemiştir.

Ne hazindir ki bugün insanlık bütün bu emanetlere hakkıyla riayet edemediği için küresel ölçekte bir güven bunalımı yaşıyoruz. Bireyler ve toplumlar arası ilişkileri sarsan hâdiselerin bir türlü

ardı arkası kesilmiyor. Gün geçtikçe insanın insanla ve tabiatla ilişkisi bozuluyor. Ve her geçen gün dünyamız daha da güvensiz bir hale geliyor.

Etrafımıza şöyle bir baktığımızda büyük bir kargaşa ve kaos ortamı, müthiş bir güvensizlik ve korku tablosu ile karşı karşıya olduğumuzu görüyoruz. Güven ihtiyacını karşılamak için olağanüstü güvenlik önlemleri alınıyor. Teknolojisinin her türlü imkanı seferber ediliyor.

Bugün yerküremizi kuşatan güven bunalımı öyle boyutlara ulaşmıştır ki tüm insanlığın ortak yurdu ve evi olan dünyamızın güvenliği de geleceği de büyük bir tehlike altındadır. İnsanların bitmek tükenmek bilmeyen hırs ve tamahları yüzünden tabiatın dengesi bozulmaya başlamıştır.

Üzülerek ifade edelim ki; tüm bu yaşanan olumsuzluklardan müminler topluluğu da kendisini koruyabilmiş değildir.

Bugün yüce dinimiz İslâm ve din kardeşlerimizin yaşadığı İslâm coğrafyası tarihin en zor süreçlerinden geçiyor. Yüzyıldır akan kan ve gözyaşı son yıllarda artarak devam ediyor. Bugün İslam dünyasında yaşananlar çocuklarımıza gelecek vaat etmiyor. Kur'an bize '*ancak müminler kardeştir*' diyor, ama bizler başkalarının ürettiği silahlarla birbirimizi öldürüyoruz.

'*Allah'ın ipine sarılın*' diyor, bizler kardeşimizin cennete giden yolunu kapatıyoruz. Bırakın birbirimize güvenmeyi, birbirimizin ayağını kaydırmak, birbirimizi kandırmak için ne varsa yapıyoruz.

Tarih boyunca selam ve eman yurdu, bir güven toplumu olan medeniyet merkezlerinden ateşler yükseliyor, ahlak ve hukuk tanımayan karanlık ve kuralsız savaşların pençesinde tarumar ediliyor...

İlim ve medeniyet coğrafyası olan İslam dünyası zulüm ve mazlumiyet coğrafyasına dönüştü... İslâm diyarları, barışın, esenliğin ve huzurun diyarları olmaktan çıktı, fitnenin, düşmanlığın, şiddetin ve savaşın diyarları haline geldi. İslâm ümmeti, tevhid, vahdet, birlik, beraberlik ve kardeşlik şuurundan uzaklaştı, tefrika, ayrılık-gayrılık ve ayrımcılık girdabına düştü.

Milyonlarca insan yerinden yurdundan koparak göç ediyor. Akdeniz sadece mülteciler mezarlığına değil, vicdan ve merhamet mezarlığına dönüştü.

Biz neden bu hale geldik? İslam âlemi neden bu hale geldi. Tüm bunları düşünmek zorundayız.

Bugün İslâm ümmeti olarak İslâm diyarlarını yeniden ilim, hikmet ve marifet yurduna dönüştürmek için çalışmak zorundayız. Bugün İslâm coğrafyasında yeniden barış ve esenliği, merhamet ve şefkati, kardeşlik ve dostluğu, hak ve adaleti, güven ve emniyeti, ahlak ve fazileti egemen kılmaya ihtiyacımız var. Birliğe, beraberliğe, yardımlaşmaya ve dayanışmaya ihtiyacımız

var. İslâm'ın medeniyetler inşa eden eşsiz ilkelerine yeniden sarılmaya ihtiyacımız var. Kur'an-ı Kerim'in rahmet yüklü mesajlarına, Hz. Peygamberin çağlar üstü örnekliğine ihtiyacımız var. Bugün müminler topluluğu olarak ümmet bilincini yeniden inşa etmeye ihtiyacımız var.

Aziz Mü'minler !

Şüphesiz dinin sahibi Allah'tır, ama izzetini korumak Müslümanların görevidir. Bize düşen ahitleşmek, gönüllerimizi birbirimize adeta perçinlemektir. Görevimiz taassuplar ve kısa vadeli çıkarlar yerine yeniden vahdetin, takvanın peşinde koşmaktır. Hepimiz menfaatin değil merhametin, ayrışmanın değil, dayanışmanın mücadelesini vermeliyiz. Ancak bu şekilde hareket ettiğimizde Resul-u Ekrem Efendimizin müjdelerine mazhar olabiliriz. Ancak bu şekilde aramıza ekilen fitne ve nifak tohumlarını kurutup gerçek anlamda bir güven toplumu olabiliriz.

إِنَّ اللَّهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُورِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلَكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ

“Allah sizin suretlerinize ve mallarınıza bakmaz. Ancak kalplerinize ve amellerinize bakar”

(Müslim, “Birr”, 28)

Evet kalp bir organ değil, bir et parçası değil. İnsanın varlık sebebini içinde taşıyan kimi zaman aşkın, muhabbetin mekanı kimi zaman nefretin kinin zemini olun adeta bedenın saltanat merkezidir. İman önce kalpte tecelli eder. Hz. Mevlana ‘testinin içinde ne varsa dışına da o sızar’ diyor.

Evet kalpte ne varsa dilde, gözde, elde, tüm bedende o vardır. Dil neyi söylerse söylesin, eğer iman dilden öteye gitmeyip kalbi kuşatmıyorsa mühürleri kırarak kalbe yazılmıyorsa o gerçek iman değildir” diyor ya Derviş Yunus:

“İşitin ey yârenler aşk bir güneşe benzer

Aşk olmanın gönül mesel-i taşına benzer

Taş gönülde ne biter dilinde ağı tüter

Nice yumuşak söylese sözü savaşa benzer”

Samimiyet kalp ile yani gönül ile dilin tüm bedenın uyumudur, muhabbetidir, birbiriyle sohbetidir. Samimiyet kalbin ve gönlün aynı yöne bakmasıdır. Samimiyet kalpte olanın sahtecilikten, aldatmadan, riyadan uzak şekilde dile yansımalarıdır. Her gün kibleye yöneliyor ve defalarca ‘Ancak sana kulluk eder ancak senden yardım dileriz’ diyoruz. Her gün defalarca tekrarladığımız bu yakarış dilden kalbe indiği takdirde, bir mana ve bir karşılık ifade eder.

Diliyle yalnız sana kulluk ederiz deyip kalbiyle putlara, güce, mal ve evlatlara tamah edenler takdir edersiniz ki gerçek müminler değildirler. Kalbiyle güçten hırstan, dünya malından yardım bekleyenler hem aldatan hem de aldananlardır.

Dünyayı kurtarmak için, âlemlere nizam vermek için halis bir niyetle yola çıkan ama yol üzerinden mahallesini, semtini, kardeşini hatta kendi kalbini ihmal eden nesillere şahit oluyoruz. Daha kalbinin içini temizlemeden Allah'ı zikretmek suretiyle daha kalbini takdir etmeden büyük ufuklara yelken açan, dalgalarda kaybolup giden nesiller görüyoruz. Oysa kalp âlemdir. Dostun evi gönüllerdir.

Kendi gönlünü fethedemeyenin açabileceği, fatihi olabileceği tek bir gönül dahi yoktur. Hırısından arzularından sıyrılıp, ihlas ve samimiyet hırkasını bedenine değil gönlüne giydirmeyenleri varacakları yer zilletten öte asla değildir.

Kalp ile beden arasında samimiyet köprüsünü yeniden inşa etmeye her zamankinden çok daha fazla muhtacıız. Samimiyetin dışlandığı, kalplerde olanın dile sirayet etmediği her araç bizi hakka götürmeyecek, bizi haktan uzaklaştıracaktır.

İnsanımızın ihlasını, samimiyetini istismar edenler, geride büyük bir aldatılmışlık duygusu bıraksalar da cemiyetin istikametini köreltemeyecek, kalpleri çöle asla çeviremeyeceklerdir.

Kardeşlerim!

Bugün emin peygamberin ümmeti olarak bizlere düşen de güvenilir müminler olmaktır.

Eğer bizler güvenilir müminler olursak, işte o vakit Rabbimizin emanı, himayesi bizimle olur. O, bizi her türlü korku ve hüzünden, endişe ve kederden korur.

Eğer bizler güvenilir müminler olursak, işte o vakit çevremizden güven bekleyebiliriz.

Eğer bizler güvenilir müminler olursak, işte o zaman hanelerimiz, işyerlerimiz, mahallelerimiz, şehirlerimiz, ülkemiz ve dünyamız güvende olur. Zira güvende olan bir dünya ancak güvenilir insanlar, emin müminler eliyle inşa edilecektir.

Unutmayalım ki; din güvendir. Mümin güvenilendir. İnsanlık insana emanettir.

Bu itibarla Allah'ın bize iman nimetinden sonra lütfettiği en büyük nimetin eman olduğunu ve bilhassa yeryüzünün mazlumlarının umudu olmuş, umudu olmaya da devam eden bu milletin, iki ferdi arasında dahi güven sorunu yaşamaması gerektiğini unutmayalım.

Rabbim bizleri dostun dosta güvendiği, komşunun komşuya güvendiği, işçinin işverene güvendiği, her insanın her insana güven duyduğu bir insan olma yolunda gayret gösterenlerden eylesin. Bizleri ayırıştırın değil, birleştirenlerden, birliğe çağıran, birlikte çoğalanlardan eylesin. ...

Hız. Davut gibi aynı sofrada aşını paylaşan, Hız. Musa gibi herkesi kucaklayanlardan, Hız. İsa gibi kardeşini sevenlerden, Hız. Muhammed gibi sevmeyi sevdirenlerden eylesin.

Sohbetimizi Sevgili Peygamberimizin bir duasıyla bitirmek istiyorum:

اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَرَبَّ كُلِّ شَيْءٍ اجْعَلْنِي مُخْلِصًا لَكَ وَأَهْلِي فِي كُلِّ سَاعَةٍ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ

“...Ey yücelik ve ikram sahibi, her şeyin Rabbi olan Allah'ım! Bizi dünya ve âhirette her an sana ihlâs ve samimiyetle bağılı kal!” (Ebû Dâvûd, “Vitr”, 25.)